

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce: **FVE Chlum s. r. o.**, se sídlem Husitská 344/63, 130 00 Praha 3, zastoupeného Mgr. Ivo Štorkem, advokátem se sídlem Husitská 344/63, 130 00 Praha 3, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu ze dne 16. ledna 2012, čj. 523/12-1200-107060,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podniká v oblasti výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů, konkrétně ze slunečního záření; elektrickou energii vyrobenou v solární elektrárně dodává do distribuční sítě prostřednictvím společnosti E.ON Distribuce, a. s. Podle rozhodnutí Energetického regulačního úřadu („ERÚ“) měla činit v roce 2011 výkupní cena elektřiny 12 400 Kč za 1 MWh bez DPH. Žalobce v souladu s cenovým rozhodnutím ERÚ vystavil společnosti E.ON faktury za dodávku elektrické energie vyrobené v měsíci lednu a únoru 2011. Společnost E.ON však namísto částek uvedených ve fakturách uhradila částky nižší; odvolala se přitom na § 7a a násl. zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů“), ve znění zákona č. 402/2010 Sb., který do českého právního řádu zavedl institut odvodu z elektřiny ze slunečního záření. Žalobce s odvodem nesouhlasil, podal proto žádost o vrácení přeplatku na dani, kterou správce daně zamítl jako nedůvodnou; žalobcovo odvolání proti rozhodnutí správce daně zamítl žalovaný napadeným rozhodnutím.

Žalobce považuje institut odvodu za protiprávní a protiústavní, a to z následujících důvodů:

Samotný legislativní proces, jímž byl přijat zákon č. 402/2010 Sb., se přičí principům předvídatelnosti zákona a právní jistoty, neboť ho zákonodárce přijal ve spěchu, bez řádného odůvodnění a legisvakanční lhůty.

Zavedení odvodu porušilo žalobcovo legitimní očekávání na zachování a ochranu práv, která žalobce nabyt na základě zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů v původním znění. Tento zákon garantoval za jednoznačně vymezených podmínek konkrétní a určité právo na plnění (výši výkupní ceny a dobu jejího poskytování); žalobci tedy svědčilo právo na plnění, jež lze považovat za součást majetku žalobce (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 642/03). Žalobcovo očekávání se opíralo o zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, tedy o daleko legitimnější titul, než je např. ustálená judikatura soudů, která ovšem dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva rovněž postačuje k založení legitimního očekávání. Ochrana majetku a s tím souvisejícího legitimního očekávání je hodnotou, kterou uznává a chrání i právní řád České republiky, a zavazuje především stát coby nositele veřejné moci (viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 185/04).

Dále žalobce namítá, že zákon č. 402/2010 Sb. působí retroaktivně, a zasahuje tak do právní jistoty adresátů původní právní úpravy. Tuto skutečnost je stát dle judikatury Ústavního soudu povinen vyvážit společenskou naléhavostí přijetí nové právní úpravy, ovšem zákonodárce dosud legitimně nevysvětlil přijetí zákona č. 402/2010 Sb. Tím zasáhl nepřiměřeným, a tedy nepřipustným způsobem do práv, která žalobce nabyt na základě původní právní úpravy.

Žalobce se rovněž domnívá, že zákon č. 402/2010 Sb. je v rozporu se zásadou rovnosti před zákonem dle čl. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod („Listina“), neboť zákonodárce určil elektrárny, jež budou zatíženy odvodem, čistě svévolně a diskriminačně; dále se přičí právu vlastnit majetek dle čl. 11 Listiny, zásadě proporcionality (žalobce považuje sazbu odvodu za extrémní), právu na ochranu pokojného užívání majetku dle čl. 1 odst. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) a svobodě podnikání dle čl. 26 Listiny.

Z těchto důvodů žalobce navrhuje, aby soud předložil zákon č. 402/2010 Sb. Ústavnímu soudu k přezkumu ústavnosti a aby zrušil napadené rozhodnutí.

Žalovaný ve vyjádření (stejně jako v napadeném rozhodnutí) dospěl k závěru, že správce daně postupoval plně v souladu s platnou legislativou, když zamítl žádost o vrácení přeplatku na dani. Podle § 5 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, má správce daně povinnost postupovat při správě daní v souladu se zákony a jinými právními předpisy. Tato základní zásada je plně v souladu s ústavními principy, podle nichž lze daně a poplatky ukládat pouze na základě zákona (čl. 11 odst. 5 Listiny). V daném případě byl správce daně vázán zákonem č. 402/2010 Sb., který s účinností od 1. ledna 2011 zavedl odvod ze slunečního záření. Plátce odvodu (společnost E.ON Distribuce, a. s.) tedy měl povinnost srazit poplatníkovi (žalobci) zákonem předepsaný odvod.

Ohledně tvrzené protiústavnosti zákona č. 402/2010 Sb. žalovaný uvádí, že mu nepřisluší posuzovat soulad jakéhokoli zákona s ústavním pořádkem České republiky; při svém rozhodování je vázán toliko zákonem a tuto svou povinnost v daném případě splnil. Navrhuje proto, aby soud žalobu zamítl v plném rozsahu.

Žaloba není důvodná.

Podle § 5 odst. 1 daňového řádu „správce daně postupuje při správě daní v souladu se zákony a jinými právními předpisy...“.

Zákon č. 402/2010 Sb. novelizoval zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů tak, že novým § 7a zavedl s účinností od 1. ledna 2011 odvod ze slunečního záření. Vzhledem k tomu, že žalobce naplnil všechny zákonné podmínky pro uložení odvodu konkrétnímu podnikateli (období uvedení zařízení do provozu, dobu výroby elektřiny a požadovaný výkon zařízení nad 30 kW), správce daně při srážce odvodu postupoval plně v souladu se zákonem a ani rozhodnutí žalovaného v tomto smyslu nelze označit za nezákonné.

Žalobce dále namítal protiústavnost zákona č. 402/2010 Sb., neboť odvod z elektřiny ze slunečního záření se dle jeho názoru příčí výše uvedeným článkům Listiny a Úmluvy; ústavností zákona č. 402/2010 Sb. se zabýval Ústavní soud v nálezu pléna ÚS ze dne 15. května 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11. V něm dospěl k závěru, že napadená ustanovení zákona nejsou protiústavní a návrh neshledal důvodným; mj. uvedl, že „...volba zákonných opatření směřujících k omezení státní podpory výroby energie ze slunečního záření je za podmínek zachování garancí v rukou zákonodárce. Princip právní jistoty totiž nelze ztotožnit s požadavkem na absolutní neměnnost právní úpravy, ta podléhá mimo jiné sociálně ekonomickým změnám a nárokům kladeným na stabilitu státního rozpočtu. (...) Ústavní soud současně považuje za legitimní, pokud zákonodárce přistoupí po objektivně zjištěné změně poměrů na straně investic do FVE k regulaci podpory výroby energie z obnovitelných zdrojů energie...“.

Ústavní soud v nálezu pečlivě zhodnotil i ostatní námitky, jež tvoří obsah žalobních bodů, a vypořádal se s nimi; ohledně otázky porušení legitimního očekávání výrobců energie ze slunečního záření posuzoval především přípustnost nepravé retroaktivity zákona č. 402/2010 Sb. Přitom shledal zavedení solárního odvodu legitimním, neboť volba zákonných opatření směřujících k omezení státní podpory vycházela z opodstatněných důvodů (které spočívaly jednak v rychlém rozvoji výroby energie z obnovitelných zdrojů působící růst výše nákladů na její financování, a jednak pokles nákladů fotovoltaických instalací). Zároveň přijaté opatření zůstalo proporční, neboť rozumným a přijatelným způsobem reagovalo na výše uvedenou objektivní změnu poměrů (při zachování patnáctileté návratnosti vložených investic).

Ústavní soud se dále zabýval otázkou diskriminace a nerovného zacházení mezi jednotlivými výrobci solární energie. Odmítl přitom absolutní pojetí principu rovnosti a naopak připustil, že zákonodárce má určitý prostor k úvaze, zda zaujme preferenční zacházení ve vztahu k některým právům (typicky především hospodářským, politickým a sociálním). Musí přitom dbát, aby se zvýhodňující přístup zakládal na objektivních a rozumných důvodech (legitimní cíl zákonodárce) a aby mezi tímto cílem a prostředky k jeho dosažení existoval vztah přiměřenosti. Ústavní soud uvedl, že vzhledem k výraznému poklesu investičních nákladů v roce 2009 byly nově budované fotovoltaické elektrárny velmi zvýhodněny oproti ostatním druhům obnovitelných zdrojů. Stanovení odvodů pouze pro zařízení uvedená do provozu od 1. ledna 2009 do 31. prosince 2010 tak shledal racionálním a ústavně konformním.

Soud s ohledem na výše řečené uzavírá, že postup správce daně a žalovaného nelze považovat za nezákonný ani protiústavní, napadené rozhodnutí proto nezrušil a zákon č. 402/2010 Sb. nepředložil k přezkumu ústavnosti.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 21. června 2016

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková